

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN KWALITEITSONDERZOEK

Kindercentrum De Zuiderenk

Plaats : Wijster
LRKP nummer : 989103626
Onderzoeksnummer : 294196
Datum onderzoek : 31 oktober 2017
Datum vaststelling : 19 december 2017

INHOUDSOPGAVE

	SAMENVATTING	5
1	INLEIDING	7
2	HOOFDCONCLUSIE	8
3	RESULTATEN ONDERZOEK	9
4	REACTIE VAN DE HOUDER	13

SAMENVATTING

De kwaliteit van de voor- en vroegschoolse educatie op Kindercentrum De Zuiderenk kan op onderdelen nog verbeterd worden.

Context

De harmonisatie van de kinderopvang in de gemeente Midden-Drenthe heeft per 1 augustus 2016 plaatsgevonden. Hierbij is de peuteropvang overgedragen aan twee schoolbesturen in Midden-Drenthe, waaronder Kits Primair. Vanaf dat moment is ook Kindercentrum Zuiderenk gestart met een peutergroep en de ontwikkeling naar vve. Ten tijde van het onderzoek staan 7 peuters ingeschreven bij de peutergroep. Zij volgen twee dagdelen van drie uren vve. Geen van de peuters is gedefinieerd als doelgroepeuter. De huidige directeur van het kindercentrum is gestart per 1 augustus 2017. Gezien het kleine aantal leerlingen (< 8) staat er structureel 1 pedagogisch medewerker op de groep.

Wat gaat goed?

Bestuur en directie zijn vol ambitie om vve een duidelijke plaats te geven op De Zuiderenk. De randvoorwaarden voor vve zijn geregeld en ook getoetst door de GGD. De pedagogisch medewerkers zorgen voor een ontspannen sfeer in de groep waarin zij positief, enthousiast en met respect omgaan met de kinderen en waarin peuters zich spelenderwijs kunnen ontwikkelen. De ouders waarderen dit en hun kinderen gaan met veel plezier naar de peutergroep.

Wat kan beter?

Wat aandacht verdient, is de daadwerkelijke invulling van de voorschoolse educatie. Deze zit in de implementatiefase en is volop in ontwikkeling. Er is nog geen sprake van een doorgaande ontwikkelingslijn van 0 tot 4 jaar op kindercentrum De Zuiderenk, waarbinnen de kinderen zich vrijuit kunnen ontwikkelen en waarbinnen zij goed gevolgd worden op de vier ontwikkelingsgebieden (beginnende geletterdheid en gecijferdheid, sociale vorming en motoriek).

Aandacht is ook nodig voor de kwaliteitszorg van vve. De kennis over hoe goed vve eruit ziet, is summier aanwezig op De Zuiderenk. Plannen over het ontwikkeltraject van vve in het kindercentrum hebben tot nu toe geen plaats gekregen in bijvoorbeeld het schoolplan, het jaarplan of een ander (implementatie)plan.

Verdere verdieping in vve en goede praktijkvoorbeelden zouden De Zuiderenk kunnen helpen bij de doorontwikkeling van de visie op en de uitvoering van vve en het versterken van de professionele cultuur. De communicatie met betrokkenen, zoals bijvoorbeeld de ouders, over wat het doel is van vve en wat

zij daarvan in de praktijk zullen merken, moet ook nog worden opgepakt.

1 INLEIDING

Wat voor onderzoek heeft de inspectie gedaan?

De inspectie houdt signaalgestuurd toezicht op de kwaliteit van voorschoolse educatie op locaties met gesubsidieerde voorschoolse educatie in alle OAB-gemeenten. Omdat er sprake is van een nieuwe vve-locatie op Kindercentrum De Zuiderenk hebben wij een onderzoek naar de kwaliteit van vve uitgevoerd op deze voorschool.

Vanaf 1 augustus 2017 hanteren wij hierbij een nieuw onderzoekskader. Voor meer informatie over het nieuwe toezicht en het nieuwe onderzoekskader, zie de website van de inspectie.

Werkwijze

Op 31 oktober 2017 hebben de volgende onderzoeksactiviteiten plaatsgevonden:

- een documentenanalyse;
- gesprekken met verschillende groepen belanghebbenden: ouders, pedagogisch medewerkers, intern begeleider en directie;
- observaties van de pedagogisch-educatieve praktijk in de vve-groep.

Aan het eind van de onderzoeksdag hebben wij een feedbackgesprek gevoerd met de directie en een afvaardiging van het bestuur. In dit gesprek zijn de bevindingen en waarderingen van de inspectie besproken en heeft de voorschool aangegeven wat zij gaat doen met deze bevindingen.

Leeswijzer

Hierna volgt eerst de conclusie van het onderzoek op de vve-locatie van Kindercentrum De Zuiderenk. Hoofdstuk 3 geeft per kwaliteitsgebied de resultaten van het onderzoek. In hoofdstuk 4 is de reactie van het bestuur op het onderzoek en de rapportage opgenomen.

2 HOOFDCONCLUSIE

De kwaliteit van de voorschoolse educatie op Kindercentrum De Zuiderenk kan over het geheel genomen verbeterd worden. De voorwaarden zijn geregeld maar de uitwerking moet nog plaatsvinden.

3 RESULTATEN ONDERZOEK

Hieronder staan de waarderingen van de standaarden en een toelichting daarop. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledig onderzoekskader voorschoolse educatie en primair onderwijs. De score geeft aan in welke mate de betreffende standaard is gerealiseerd.

Ontwikkelingsproces	Kan beter	Voldoende	Goed
OP1 Aanbod	•		
OP2 Zicht op ontwikkeling	•		
OP3 Pedagogisch-educatief handelen		•	
OP4 (Extra) ondersteuning		•	
OP5 Samenwerking		•	

Ontwikkelingsproces

Aanbod:

Kindercentrum De Zuiderenk heeft vrij recent een integraal programma aangeschaft waarin alle ontwikkelingsgebieden voor peuters aan de orde komen en dat uitgaat van het werken in thema's. Het kindercentrum heeft voor een gestructureerd programma gekozen omdat dit de pedagogisch medewerkers houvast kan bieden bij de planning van de activiteiten en de tutoring van vve-kinderen. De materialen voor in de leskisten zullen binnenkort worden aangeschaft.

Wat op dit moment ontbreekt, is een jaarplanning en een uitwerking van de actuele thema's, zodat duidelijk is aan welke bijbehorende doelen vanuit de diverse ontwikkelingsgebieden (beginnende geletterdheid en gecijferdheid, sociale vaardigheden en motoriek) de pedagogisch medewerkers werken. Daardoor is ook niet duidelijk of de activiteiten aansluiten bij de leeftijd en het niveau van de kinderen in de vve-groep. Het is tevens nodig meer aandacht te besteden aan de inrichting van de ruimte. Door bijvoorbeeld woorden, letters en cijfers op te hangen en kinderen op verschillende manieren de gelegenheid te bieden om deze te ontdekken en ermee te spelen kan de ontlukkende geletterdheid en gecijferdheid van de kinderen gestimuleerd worden.

Zicht op ontwikkeling:

Op dit moment volgen de pedagogisch medewerkers de ontwikkeling van de kinderen nog niet structureel. Er moeten nog afspraken gemaakt worden over de wijze waarop kinderen worden gevolgd op de verschillende

ontwikkelingsgebieden, hoe deze gegevens geïnterpreteerd moeten worden (ontwikkelt de peuter zich conform de verwachting?) en wanneer de geobserveerde gegevens leiden tot een aangepast aanbod of tot handelingsplanning. Van belang hierbij is ook om afspraken te maken over de wijze waarop de ontwikkeling van de peuters op meerdere momenten in het jaar met de ouders worden besproken en hoe ouders hierbij worden betrokken. Sinds kort is duidelijk dat de intern begeleider van obs De Zuiderenk samen met de pedagogisch medewerkers de begeleiding en zorg voor de peuters vorm zal geven. Dit is een mooie ontwikkeling, omdat dit zal bijdragen om te komen tot een ononderbroken ontwikkelingslijn voor kinderen van 2 tot 12 jaar op kindercentrum De Zuiderenk.

Educatief handelen

Tijdens de inloop en het groepsbezoek hebben we een warm, ontspannen en respectvol pedagogisch klimaat waargenomen. De pedagogisch medewerkers werken vanuit thema's en maken een pedagogisch klimaat van spelend leren mogelijk. Daarnaast werken zij vanuit een dagritme, zodat voor de peuters duidelijk is wat zij gaan doen. Het afstemmen op de ontwikkelbehoefte (zowel voor kinderen die achterblijven in hun ontwikkeling als voor pientere peuters) is een aandachtspunt, zodat beter kan worden aangesloten bij de zone van naaste ontwikkeling van de kinderen. Het gericht werken aan ontwikkeldoelen kan de pedagogisch medewerkers hiermee wellicht helpen. Daarnaast kan bij het kiezen van werkvormen tijdens de lesjes, maar ook tijdens het spelen meer aandacht geschonken worden aan het bevorderen van samenspelen en interactie tussen kinderen.

Externe ondersteuning

Tot nu toe heeft kindercentrum De Zuiderenk geen doelgroepkinderen opgevangen, waardoor ook (nog) geen beroep is gedaan op externe ondersteuning. Voor kinderen die extra zorg nodig hebben die kindercentrum De Zuiderenk niet kan bieden, kan de locatie een beroep doen op Yorneo vanuit het project "Samen vroeg erbij". 'Vroeg erbij' ondersteunt pedagogisch medewerkers van kinderdagverblijven en peuterspeelzalen als er zorgen zijn over de ontwikkeling van kinderen of vragen over het omgaan met bepaald gedrag in de groep. Het 'Vroeg Erbij team' kijkt dan samen met deskundigen en de ouders naar wat er past binnen de kinderopvang of peuterspeelzaal en thuis. Op verzoek van de pedagogisch medewerker kan door middel van individuele observaties ook specifiek advies voor één kind worden gegeven. De lijnen naar de deelnemende zorginstanties zijn daardoor over het algemeen kort, zodat de begeleiding op het kinderdagverblijf waar mogelijk afgestemd kan worden op de externe zorg.

Samenwerking

De Zuiderenk is een kindercentrum dat de samenwerking zoekt met gerelateerde partners als het gaat om vve en onderwijs. Er is sprake van één directeur en sinds kort ook één intern begeleider voor zowel de voorschool als de vroegschool. Tevens is de visie van het kindercentrum duidelijk en werkt het team van De Zuiderenk aan een ononderbroken ontwikkelingslijn voor kinderen van 0 tot en met 12 jaar. Eén van de afspraken in dit kader is de warme overdracht van (zorg)peuters van de voorschool naar de basisschool.

Resultaten	Kan beter	Voldoende	Goed	N.t.b.
RV1 Ontwikkelingsresultaten				•

Resultaten

Resultaten

Vanuit de gemeente Midden Drenthe is niet bepaald wat de voorschoolse educatie zou moeten opleveren. Noch vanuit de gemeente, noch door het bestuur van Kits Primair, noch door de locatie zelf zijn doelen geformuleerd ten aanzien van de voorschoolse educatie. Kindercentrum De Zuiderenk heeft wel als ambitie geformuleerd dat zij met haar educatie een doorgaande ontwikkelingslijn voor kinderen van 0 tot 12 jaar wil realiseren. Om deze ambitie te kunnen evalueren is het van belang dat het kindercentrum in ieder geval op locatieniveau haar resultaatdoelen concreetiseert.

Kwaliteitszorg en ambitie	Kan beter	Voldoende	Goed
KA1 Kwaliteitszorg	•		
KA2 Kwaliteitscultuur	•		
KA3 Verantwoording en dialoog	•		

Kwaliteitszorg en ambitie

Kwaliteitszorg

Kindercentrum De Zuiderenk heeft op dit moment nog geen doelen geformuleerd voor de wijze waarop zij de voorschoolse educatie in de organisatie wil realiseren. De kennis over hoe goed vve eruit ziet, ontbreekt op De Zuiderenk. De directie volgt op dit moment de opleiding voor directeur kindcentrum en vve is hier een onderdeel van. Plannen over het ontwikkeltraject

van vve in het kindercentrum zitten vooral in het hoofd van de betrokkenen, maar hebben tot nu toe geen plaats gekregen in bijvoorbeeld het schoolplan, het jaarplan of een ander (implementatie)plan. Daarnaast komt er bijvoorbeeld geen vve-deskundige in de groep om de pedagogisch medewerkers te observeren in hun handelen en hen feedback te geven, zodat zij worden geholpen om de vaardigheden die specifiek belangrijk zijn voor vve, te kunnen ontwikkelen. De hele systematiek van kwaliteitszorg ten behoeve van vve dient nog opgezet te worden.

Kwaliteitscultuur

De pedagogisch medewerkers van De Zuiderenk hebben zich geschoold in een vve-programma en voldoen aan het gewenste taalniveau (3F). Daarnaast hebben zij jarenlang ervaring in het werken in de kinderopvang of het peuterspeelzaalwerk. Als het gaat om de professionele kwaliteitscultuur kan het team werken aan verbetering van kwaliteit van vve in een gedeelde verantwoordelijkheid. Voor de pedagogisch medewerkers is nu niet duidelijk voor welk gedeelte van de kwaliteitsverbetering en kwaliteitsbewaking zij verantwoordelijk zijn. Afstemming of afspraken tussen de pedagogisch medewerkers over het gebruik van bijvoorbeeld de dagritmekaarten, het vve-programma of de manier waarop zij met kinderen omgaan of de peuters observeren, zijn niet aanwezig. Hierdoor gebeurt dit in de praktijk niet op een eenduidige wijze. Tevens ontbreekt op dit moment op voorgenoemde aspecten ook gerichte aansturing door de directie.

Verantwoording en dialoog

De Zuiderenk probeert de ouders via de oudercommissie bij haar beleid te betrekken. Het commissielid van de kinderopvang waarmee de inspectie heeft gesproken, geeft aan dat er naar hen geluisterd wordt en dat hun inbreng serieus genomen wordt. De communicatie met overige betrokkenen, zoals bijvoorbeeld de ouders, over wat het doel is van vve en wat zij daarvan in de praktijk kunnen zien, moet worden opgepakt.

Overigens is in het pedagogisch werkplan van De Zuiderenk vve expliciet opgenomen. Op de homepage van de Kits Primair, waar De Zuiderenk onderdeel van uitmaakt, staat enige algemene informatie over vve, zoals de dubbele bezetting op de groep en het gebruik van een vve-programma (onder Kinderopvang en Peuteropvang).

4 REACTIE VAN DE HOUDER

Dit rapport beschrijft de waarderingen van de inspectie van de kwaliteit van de voorschoolse educatie op Kindercentrum De Zuiderenk. Wij hebben de voorschool en het bestuur gevraagd de ontwikkelrichting aan te geven op basis van het eigen kwaliteitsbeeld en dat van de inspectie.

Hieronder geeft de houder van de voorschool haar reactie:

Zowel het bestuur als ook de IKC-directie en het team zijn tevreden over het inspectiebezoek, de rapportage en de conclusies. We vinden het fijn om te lezen dat we voldoen aan de randvoorwaarden van vve en dat de pedagogisch medewerker voor een ontspannen sfeer in de groep zorgt. De Inspectie constateert dat zij positief, enthousiast en met respect omgaat met de peuters en dat de peuters zich op deze wijze spelenderwijs kunnen ontwikkelen. Het feit dat de ouders dit waarderen en dat de peuters met plezier naar de peutergroep gaan, maakt ons blij.

Dat vervolgens de kwaliteit van het vve-programma, de zicht op ontwikkeling en het planmatig handelen verbeterd kan worden, onderstrepen we. Bestuur en directie hebben de ambitie om de kwaliteit van vve te verbeteren.

Hiertoe nemen we de volgende stappen:

- Een externe vve-deskundige gaat in november 2017 een nulmeting doen in de peutergroep;
- Op basis van deze nulmeting vindt coaching on-the-job plaats;
- Alle pedagogisch medewerkers van Kits Primair gaan een cursus 'Interactievaardigheden' volgen;
- Tevens volgt de direct leidinggevende de cursus 'directeur Ikc' aan de Katholieke Pabo in Zwolle.

Op deze wijze zijn we ervan overtuigd, dat de kwaliteit van vve sterk zal verbeteren. We nodigen de Inspectie en andere belanghebbenden graag uit om over een jaar nog eens de kwaliteit van de voor- en vroegschoolse educatie te ervaren in de praktijk.